



DROGPOLITISKT
HANDLINGSPROGRAM

FÖR MELLERUD

2006 - 2009

Innehållsförteckning	Sid.
1. Inledning/Bakgrund	2
2. Lokalt handlingsprogram för Mellerud	3
3. Syfte/målsättningar	5
4. Organisation	7
BILAGA 1: Verksamhetsmål: Drogpolitiskt handlingsprogram	8
Förebyggande arbete	8
- Delmål 1	8
- Delmål 2	9
- Delmål 3	10
- Delmål 4	11
- Delmål 5	13
- Delmål 6	13
- Delmål 7	14
- Delmål 8	15
Tidiga insatser, Vård och behandling	16
- Delmål 9	16
- Delmål 10	17
- Delmål 11	17
- Delmål 12	18
- Delmål 13	19

1. Inledning/Bakgrund

Tobak, alkohol och droger är några av de allvarligaste hoten mot folkhälsan. Vårt bruk av alkohol är en av de viktigaste orsakerna bakom sjukdomar, social utslagning, våld, olyckor, funktionsnedsättningar och för tidig död. Att begränsa alkoholen och drogers negativa effekter har länge varit en viktig folkhälsofråga och en naturlig del av Sveriges arbete med att trygga välfärden.

Sverige har i ett internationellt perspektiv fört en restriktiv drogpolitik. Begränsning av privat alkoholförsäljning, aktiv prispolitik, åldersgränser vid försäljning av alkoholdrycker och tobaksprodukter, kriminalisering av narkotika samt allmän hälsoupplýsning och information om tobakens, alkoholens och andra drogers skadeverkningar, är exempel på åtgärder i syfte att minska drogernas medicinska och sociala skadeverkningar.

Ett ökat internationellt inflytande har emellertid påverkat förutsättningarna för den traditionella svenska drogpolitiken. Prispolitik och begränsning av tillgängligheten för alkohol genom Systembolagets detaljhandelsmonopol, har till exempel försvagats till följd av ökade införselkvoter. I syfte att motverka negativa effekter på folkhälsan har regeringen upprättat nationella handlingsplaner.

Nationell handlingsplan för att förebygga alkoholskador (prop.2000/01:20)

Mål: Minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar
 Delmål: Ingen alkohol i trafiken
 Alkoholfri uppväxt
 Alkoholdebuten skall skjutas upp
 Minska berusningsdrickandet
 Fler alkoholfria miljöer
 Undanröja illegal alkoholhantering

Nationell narkotikahandlingsplan (prop.2001/02:91)

Vision: Narkotikafritt Sverige
 Mål: Minska nyrekryteringen till missbruk
 Förmå fler missbrukare att upphöra med sitt missbruk
 Minska tillgängligheten på narkotika

När det gäller arbetet mot tobakskonsumtionen har regeringen formulerat ett antal nationella etappmål i **Mål för folkhälsan (prop.2002/03:35)**

- en tobaksfri livsstart från år 2014
- en halvering till år 2014 av antalet ungdomar under 18 år som börjar röka eller snusa
- en halvering till år 2014 av andelen rökare bland de grupper som röker mest
- att ingen ofrivilligt ska utsättas för rök i sin omgivning

Huvudinriktningen för svenska drogpolitik är att stimulera utvecklingen av målinriktade och samordnade förebyggande insatser på kommunal nivå. Den lokala nivån utpekades därför som en central aktör i det drogförebyggande arbetet. Med utgångspunkt från de nationella handlingsplanerna menar regeringen att kommunerna kan utveckla de lokala drogpolitiska programmen, med åtgärdsförslag inom alla kommunens verksamheter.

2. Lokalt handlingsprogram för Mellerud

Kommunstyrelsen i Mellerud har beslutat om framtagandet av ett lokalt drogpolitiskt handlingsprogram. Ärendet har behandlats i Miljö- och Hälsorådet i kommunen och ett förslag till beslut inför det kommande planarbetet har tagits fram till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har beslutat om övergripande lokala målsättningar och grundläggande förutsättningar för arbetet med ett drogpolitiskt program. Den lokala brottsförebyggande arbetsgruppen (BRÅ) har utgjort basen för arbetet.

Enligt kommunstyrelsen är det grundläggande för arbetet med ett lokalt program att:

- **Programmet ska omfatta en helhet om drogsituationen i kommunen**

Ett handlingsprogram kräver insatser på flera nivåer för att innefatta en helhet om drogsituationen. Handlingsprogrammet är därför inriktat på tre insatsområden:

- Förebyggande insatser; Arbeta för att minska användningen av droger bland samtliga invånare, i syfte att motverka tendenser och attityder i oönskad riktning.
- Tidiga insatser; Inriktat på grupper i drogrelaterade miljöer eller med riskfyllt beteende, med målet att stävja negativa tendenser i riskgrupper/miljöer.
- Vård och behandling; Insatser för de drabbade som behöver behandling, med målet att ge behandling för dem som missbrukar.

- **Programmet ska vara förankrat och trovärdigt för berörda målgrupper**

BRÅ-gruppen har i varierande omfattning under arbetets gång bestått av representanter från polisen, skolan, individ- och familjeomsorgen, primärvården, LSS-enheten (kommunpsykiatri), vuxenpsykiatri, kriminalvården samt kommunstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden (folkhälsosamordnaren). Arbetsgruppens medlemmar har fungerat som en länk till sina respektive verksamheter. Under remissförfarandet har begäran om yttrande utgått till olika intressenter som påverkas av programmet.

- **Programmet ska ses som en vidareutveckling av pågående arbete och insatser**

Förebyggande arbete, tidiga ingripanden samt vård- och behandlingsinsatser bör utvecklas planmässigt och sammanhållet. Det pågår redan idag förebyggande arbete i kommunen. Det drogpolitiska programmet syftar till att tydliggöra vikten av de insatser som görs, samt att skapa en sammanhållen och kontinuerlig strategi för den lokala drogpolitiken.

- **Åtgärderna ska vara möjliga att följa upp och utvärdera.**

Klara och om möjligt mätbara mål med ansvarig nämnd/verksamhet skall framgå av programmet. Handlingsplanen anger inriktning och ansvarsfördelning, men detaljstyr inte hur ansvariga verksamheter ska arbeta. Respektive verksamhet har ansvar för att bidra i uppföljningsarbetet som sker vart fjärde år, och beskriva hur arbetet med delmålen fortskridit och redovisa detta i respektive nämnd, Miljö och Hälsorådet och kommunstyrelsen.

Definitioner

Missbruk

I början av missbruk kan det vara svårt att avgöra när bruk övergår i missbruk. Det är ett missbruk då det blir upprepad droganvändning som leder till oförmåga att uppfylla sina förpliktelser i arbete, skola eller hemmet. Upprepad användning i situationer som är fysiskt riskabla eller skapar problem med rättvisan, fortsatt användning trots sociala eller relationsmässiga problem.

När det gäller narkotika och illegal användning av andra preparat är det alltid fråga om missbruk eftersom det är en kriminell handling.

Beroende

Individen får fysiska och/eller psykiska abstinenssymtom av att inte tillföra drogen. Ett utvecklat beroende har karaktären av ett tvång att fortsätta, ofta i allt större mängder, längre perioder än planerat samt en uttalad oförmåga att avbryta drogandet och att detta går före andra intressen i livet. Till vardags benämns dessa individer felaktigt som missbrukare men egentligen är dom beroendepersoner.

Droger

I det drogpolitiska handlingsprogrammet används samlingsuttrycket droger, vilket innebär alla preparat som verkar sinnesförändrande och som ger olika effekter och skadeverkningar. I handlingsprogrammet avses med droger:

- Alkohol
- Narkotika
- Dopingpreparat
- Sniffning (inandning av ångor eller gaser från kemiska preparat i berusningssyfte)
- Läkemedel (icke medicinskt bruk)
- Övrigt som intas i berusningssyfte
- När det gäller ungdomar anses även tobak vara en drog

Ungdom

I det drogpolitiska handlingsprogrammet används begreppet ungdom. Med ungdom avses här personer upp till 20 år.

Kartläggning

Som ett lokalt underlag för det drogpolitiska handlingsprogrammet har en kartläggning av ungas drogvanor genomförts tillsammans med samtliga 7-9-skolor i Dalsland. Undersökningen riktade sig i första hand till skolår 9 vilket gav möjlighet att jämföra resultatet i Dalsland med riksgenomsnittet. Studien genomfördes som en hel undersökning (alla elever ombeds fylla i enkäten) mellan vecka 8-15, våren 2003. Undersökningen ger en uppfattning om i vilken utsträckning ungdomar använder sig av tobak, alkohol och andra droger, vilka bruks- och missbruksmönster som finns och en uppskattning av konsumtionsnivån. Med den kunskap som drogvaneundersökningen ger tillsammans med annat lokalt kartläggningsmaterial och kunskap i övrigt, har arbetsgruppen genom det drogpolitiska handlingsprogrammet formulerat målsättningar och åtgärder anpassade för Mellerud.

3. Syfte/målsättningar

Syftet med det lokala drogpolitiska handlingsprogrammet är att det ska utgöra utgångspunkt för viljeriktningen när det gäller den lokala drogpolitiken i Melleruds kommun samt beskriva åtgärder för att uppnå kommunens målsättningar.

Följande övergripande målsättningar och delmål ligger till grund för det drogpolitiska handlingsprogrammet.

Övergripande målsättningar

- Minska nyrekryteringen till missbruk

Då tobak, alkohol och droger är några av de allvarligaste hoten mot folkhälsan och starkt bidragande orsak till sjukdomar, social utslagning, våld, olyckor, funktionsnedsättningar etc. är det av största vikt att arbeta förebyggande för att långsiktigt motverka nyrekryteringen till missbruk. Det handlar både om att arbeta generellt förebyggande men också att arbeta med särskilda stödinsatser för riskgrupper och individer med riskbeteende.

- Minska missbruksproblemen

Vård, behandling och annan rehabilitering är avgörande insatser för att storkonsumenter och alkohol- och drogmissbrukare ska kunna komma tillrätta med sitt beroende. Att i ett tidigt skede få tillgång till anpassade åtgärder utifrån den enskildes behov ökar förutsättningarna att långsiktigt minska missbruksproblemen och dess konsekvenser både för den enskilde och samhället i övrigt.

- Kommunen skall vara fri från narkotika

Alkohol och tobak betraktas av en stor majoritet av svenska folket som en naturlig del av vårt kulturmönster, ett inslag i livet de inte vill avvara. Narkotika däremot är otillåtet i vårt samhälle (bortsett från användning i vården i medicinskt syfte) varför arbetet mot ett narkotikafritt samhälle måste vara den yttersta målsättningen.

- Kommunens drogpolitik ska präglas av långsiktighet och kontinuitet

För att det drogpolitiska handlingsprogrammet ska kunna utgöra ett levande politiskt instrument i ett samordnat långsiktigt och kontinuerligt arbete krävs en tydlig ledning på såväl politisk som tjänstemanna nivå som driver och följer upp arbetet. Det drogpolitiska handlingsprogrammet ska därmed vart fjärde år, i samband med budgetarbete, följas upp och revideras. Miljö- och Hälsorådet i Melleruds kommun har till uppgift att initiera driva och följa upp arbetet i Mellerud.

Delmål - Förebyggande arbete

1. Droger ska inte förekomma under graviditet och amningsperiod

Det finns kvinnor som fortsätter konsumera stora mängder alkohol eller andra droger under graviditeten. I Sverige har vi en väl utbyggd och välbesökt mödravård genom vilken vi kan arbeta för att åstadkomma tidig upptäckt av risk eller missbruk hos blivande mödrar. Den missbrukande blivande modern bör ges adekvat information om riskerna och erbjudas specialist mödravård för att förhindra att barn föds med skador som förorsakats av missbruket. Även barnavårdscentralen är en viktig resurs i det förebyggande arbetet för att förmedla information om hur alkohol och droger påverkar barnet via amningen.

2. Att skjuta upp drogdebuten bland barn och ungdomar

Drivkraften för många ungdomar att röka, dricka alkohol och eventuellt prova droger är stark. Drogerna fyller olika funktioner under ungdomstiden. Ju tidigare en person drogdebuterar ju större är riskerna att han/hon drabbas av problem med drogerna både

på kort och låg sikt. Att verka för att barn och ungdomar, och ansvariga vuxna i deras omgivning, hittar ett ansvarsfullt förhållningssätt till droger för att skjuta upp drogdebuten anses vara den viktigaste åtgärden.

3. Droger ska inte förekomma i föreningssammanhang där ungdomar medverkar
Barn och ungdomar bör få vistas i en trygg och drogfri idrotts- och fritidsmiljö. Föreningar blir därmed viktiga aktörer i det drogförebyggande arbetet. Arbetet för att föreningarna ska ha klara och uttalade riktlinjer när det gäller drogfrågor ska prioriteras.

4. Aktivt motverka all form av illegal alkohol- och narkotika hantering, särskilt den som riktar sig till ungdomar
Sverige har länge fört en restriktiv drogpolitik, som begränsning av privat alkoholförsäljning, aktiv prispolitik, åldersgränser och kriminalisering av narkotika. Ökat internationellt inflytande och utbyte har emellertid påverkat förutsättningarna för den traditionella drogpolitiken. Prispolitiken och begränsningen av tillgängligheten har försvagats. Därmed ökar kraven på att aktivt motverka den illegala hanteringen av droger, särskilt den som vänder sig mot ungdomar.

5. All försäljning av alkohol och tobak ska ske på ett ansvarsfullt sätt
Ålderskontrollerna av ungdomar vid försäljning av folköl och tobak är ofta bristfälliga vilket är ett problem när det gäller att begränsa tillgången till alkohol och tobak för unga. En god tillsyn av försäljning och servering blir ett viktigt redskap både för att motverka negativt berusningsdrickande bland vuxna, och att ungdomar får tillgång till alkohol, tobak och andra droger.

6. Droger ska inte förekomma i arbetslivet
Droger i arbetslivet innebär i de allra flesta sammanhang stora risker för den enskilde missbrukaren och hans/hennes medarbetare. Att förmå arbetsgivare att arbeta för att upptäcka och förhindra droger i samband med arbete är därför en viktig åtgärd.

7. Skapa och utveckla drogfria miljöer och alternativ där unga vistas
Barn och ungdomar bör få god tillgång till mötesplatser där droger inte förekommer. Det är viktigt att utveckla drogfria fritidsalternativ. Här bör goda förutsättningar kunna skapas i samverkan mellan offentliga, privata och frivillig organisationer. I arbetet med att skapa positiva miljöer för ungdomar är det av största vikt att ta tillvara ungdomars eget engagemang.

8. Droger ska inte förekomma i trafiken
Droger i trafiken förorsakar varje år ett flertal dödsolyckor eller skador som medför långvarigt lidande både för den påverkade och för medtrafikanter. Därför bör arbetet med att förebygga rattonykterhet, upptäcka rattonykterhet och erbjuda påverkansprogram för att motverka återkommande fall av rattonykterhet intensifieras.

Delmål – Tidiga insatser vård och behandling

9. Genom samverkan mellan myndigheter tidigt upptäcka och snabbt reagera på barns och ungdomars beteende, så som dålig självkänsla, skolk, missbruk eller brott
Tidig debut i användningen av tobak alkohol och droger kan dock resultera i både kort och långsiktiga problem. På kort sikt kan det leda till omedelbara negativa effekter som förgiftning, olyckor, oönskade graviditeter och våld. På längre sikt kan det leda till både storkonsumtion, beroendeproblem och social utslagning i vuxen ålder.

10. Barn och unga som befinner sig i "riskzon" ska få stöd och hjälp i sin situation
Att tillgång till droger ökar kan medföra särskilt stora risker för vissa grupper. Det gäller till exempel barn och ungdomar som växer upp i miljöer där det finns missbruk, våld och hot, samt barn och ungdomar med psykiska problem eller neuropsykiatriska funktions-

hinder. Det är därför viktigt att tidigt försöka uppmärksamma och tillgodose barn och ungdomars behov av stöd och hjälp.

11. Tidigt upptäcka och snabbt reagera på överkonsumtion och missbruk bland vuxna
Ju tidigare ett riskbruk upptäcks desto större är förutsättningarna att förebygga långvarig ohälsa i form av sjukdomar, social utslagning, våld, olyckor, funktionsnedsättningar etc. Att utveckla arbetet för att tidigt upptäckt och motverka av riskbruk hos individer är fördelaktigt både sett till mänskligt lidande för den enskilde och dennes närmiljö, men även sett ur ett långsiktigt samhällsekonomiskt perspektiv.

12. Restriktiv policy vid utskrivning av beroendeframkallande läkemedel
Olika beroendeframkallande medel används i flera olika sammanhang inom sjukvården och bland annat behandlas patienter i många fall med olika beroendeframkallande preparat. Användningen av beroendeframkallande läkemedel i sjukvården måste ske med största försiktighet och så långt som möjligt begränsas för att motverka långvarigt beroende och missbruk.

13. Aktivt sörja för att den enskilde missbrukaren får den hjälp och vård den behöver för att komma ifrån missbruket
Vård, behandling och annan rehabilitering är avgörande för att storkonsumenter och alkohol- och narkotikamissbrukare ska kunna komma tillrätta med sitt beroende. Ju tidigare ett missbruk upptäcks och motverkas ju bättre är förutsättningarna att motverka kortsiktiga risker och långsiktiga negativa konsekvenser till följd av missbruket. Att arbeta för en tidig adekvat vård för missbrukaren är av största vikt såväl ur ett mänskligt som samhällsekonomiskt perspektiv.

I bilaga 1, "Verksamhetsmål – drogpolitiska handlingsprogrammet", utvecklas ovan nämnda delmål, utifrån nuläge, önskat läge, önskat resultat/måluppfyllelse, planerade åtgärder, ansvariga och uppföljningsdatum, enligt den modell för utvecklingsarbete som används i Melleruds kommun.

4. Organisation

Genomförandet av det drogpolitiska handlingsprogrammet kräver en tvärsektoriell organisation/organisering för att på ett bra sätt initiera, genomföra, följa och följa upp det drogpolitiska arbetet. Det handlar om ett samarbete inom såväl politisk ledning som på tjänstemannanivå. I Mellerud är Miljö- och Hälsorådet det lokala tvärsektoriella forat för ledning av det drogpolitiska arbetet. Rådet har en grupp, den lokala brottsförebyggande arbetsgruppen (BRÅ-gruppen), vilken har utgjort basen för arbetet med framtagandet av programmet. BRÅ-gruppen kommer även fortsättningsvis ha i uppdrag att arbeta praktiskt med att organisera genomförandet av det drogpolitiska programmet.



MELLERUDS KOMMUN

Namn	Ambition <i>Mellerud är en kommun med positiva livsmiljöer för barn och ungdomar. Mellerud ska ha en positiv utveckling som gör att en större andel människor klarar att stanna kvar i eller återgår till arbetslivet.</i>
Organisatorisk enhet Miljö- och Hälsorådet (BRÅ gruppen)	
Strategiskt utvecklingsområde Gemensam service	

BILAGA 1: Verksamhetsmål: Drogpolitiska handlingsprogrammet

FÖREBYGGANDE ARBETE						
Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
Delmål 1 Droger ska inte förekomma under graviditet och amningsperiod	Bland 83 barn födda 2003 var det 27 föräldrar (11 mödrar) som rökte under barnets första 4 veckor och 33 föräldrar (16 mödrar) som rökte när barnet var 8 månader.	Inga barn utsätts för rökning eller andra droger under graviditet och amningsperiod, eller utsätts för drogrelaterade problem i sin närmiljö under sin uppväxt.	Antalet rökande föräldrar under barnets första levnadsår minskar.	Samtliga gravida och nyblivna föräldrar informeras om riskerna med tobak, alkohol och droger under graviditet och amningsperiod	Primärvården BVC/MVC	Välfärdsbokslut 2009

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
<p>Delmål 2</p> <p>Att skjuta upp drogdebuten bland barn och ungdomar.</p>	<p>För många ungdomar använder tobak, alkohol och narkotika.</p> <p>Siffror från den senaste drog- vaneundersök- ningen (CAN) i skolår 9:</p> <p>23 % angav att de röker varje eller nästan varje dag och 7 % att de snusar dagligen.</p> <p>72 % uppger att de druckit öl vin eller sprit flera gångar det senaste halvåret</p> <p>12 % har någon gång använt narkotika.</p>	<p>Ungdomar ska känna trygghet och tillit i sig själva och inte använda tobak och alkohol i tidiga åldrar. Alkohol- debuten senareläggs i allt större utsträckning.</p>	<p>Antalet rökare och antalet som kontinuerligt använder alkohol minskar.</p> <p>Ingen elev i skolår 9 ska ha provat narkotika.</p>	<p>Nolltolerans ska råda på skolorna när det gäller alla former av droger</p> <p>Handlingsplaner för SANT- undervisning ska finnas på skolorna och vara samfasade mellan skolår och skolor</p> <p>Samtal om SANT enligt kontraktmetod ska genomföras vid utvecklingssamtal.</p> <p>Vid större helger och lokala evenemang bör nattvandring genomföras och i möjligaste mån ska uniformerad polis och fältsekreterare finnas på plats.</p> <p>De antagna riktlinjerna för ungdomsarrangemang i Mellerud ska följas.</p>	<p>Respektive skola</p> <p>Respektive skola</p> <p>Respektive skola</p> <p>Nattvandrar- föreningen Polisen SN</p> <p>Polisen KUN SN Arrangören</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
Delmål 2 fortsättning	<p>14 % uppger att de har haft oskyddat sex i samband med alkohol och 4% har haft önskad sex.</p> <p>21.% uppger att de bråkat och slagits i samband med alkoholanvändandet.</p>	<p>Ungdomar blir mer rädda om sig och gör medvetna val när det gäller sex och samlevnad.</p> <p>Bråk och stökigheter i ungdomssammanhang minskar till följd av minskad alkoholanvändning.</p>	<p>Antalet ungdomar som anger att de haft oskyddat sex minskar.</p> <p>Inga ungdomar anger att de haft önskad sex.</p> <p>Antalet alkoholrelaterade bråk minskar.</p>	<p>Ideella krafter så som Nattvandrarerna ska stödjas i sitt arbete.</p> <p>Polisen ska, utifrån vad personalresurser medger, medverka vid temadagar på skolan och informera om polisens roll i samhället samt om lag och rätt.</p> <p>Vid besök på ungdomsmottagningen ska riskerna med droger beaktas i samtalen/ behandlingen Möjlighet till rökavvänjning ska erbjudas.</p> <p>Vid temadagar om SANT på skolan kan ungdomsmottagningen medverka.</p> <p>Samtal ska föras inom vuxen-barngrupper och under ungdomars konfirmation om droger och dess skadeverkningar.</p>	<p>KS SN</p> <p>Polisen</p> <p>HSN (Primärvård)</p> <p>HSN (Primärvård) KUN</p> <p>Kyrkan</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
<p>Delmål 3</p> <p>Alkohol och droger ska inte förekomma i förenings-sammanhang där ungdomar medverkar.</p>	<p>Samvaron genom föreningsverk-samhet kan ibland vara "inkörsporten" till användandet av alkohol etc. bland ungdomar.</p>	<p>I förenings-sammanhang där ungdomar medverkar före-kommer ingen användning av alkohol och droger.</p>	<p>Alla föreningar har tagit tydlig ställning till att alkohol och droger inte ska förekomma i de förenings-sammanhang där ungdomar under 18 år medverkar.</p>	<p>Föreningar med ungdoms-verksamhet ska, som ett villkor för aktivitetsstöd, upprätta en egen drogpolicy som medlemmarna ska informeras om. Policyn ska anslås tydligt i föreningens lokaler.</p> <p>Det drogförebyggande arbetet i barn- och ungdoms-verksamheter ska framgå av föreningarnas verksamhetsberättelse.</p>	<p>Kommunstyrelsen/Fritids-kontoret SISU</p> <p>Föreningarna Kommunstyrelsen SISU</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
<p>Delmål 4</p> <p>Aktivt motverka all form av illegal alkohol- och narkotikahandtering, särskilt den som riktar sig till ungdomar</p> <p>(Inkluderar även illegal försäljning och langning av tobak till minderåriga ungdomar)</p>	<p>Bland ungdomarna anger 46 % att de har druckit hembränd sprit en eller flera gånger det senaste året.</p> <p>55 % av ungdomarna uppgav att deras föräldrar känner till att de dricker alkohol i någon utsträckning</p> <p>23 % anger att de får alkohol från sina föräldrar 38 % får alkohol av annan vuxen som bjuder eller köper ut.</p> <p>14 % anger att de får alkoholen från syskon och 57 % från kamrater eller kamraters syskon.</p>	<p>Det finns en stark opinion mot droger bland ungdomars föräldrar/vårdnadshavare.</p> <p>Föräldrar och andra närstående vuxna köper inte ut eller erbjuder ungdomar alkohol eller tobak.</p> <p>Fler föräldrar och andra vuxna agerar för att ungdomar inte langar alkohol eller tobak till varandra.</p>	<p>Färre ungdomar dricker hembränd sprit.</p> <p>Färre ungdomar uppger att de får tillgång till sprit via vuxenvärlden.</p> <p>Ungdomarna uppger att de upplever en stark påverkan mot droger från vuxenvärlden.</p> <p>Färre ungdomar uppger att de får tillgång till tobak via handeln och/eller vuxenvärlden.</p>	<p>Opinionsbildning kring droger och dess skadeverkningar samt information om den lokala drogsituationen ska kontinuerligt genomföras. Minst två gånger årligen ska föreläsningstillfällen anordnas, riktad till föräldrar och andra vuxna.</p> <p>Vid föräldramöten ska drogsituationen finnas med som en informationspunkt.</p> <p>Sprida information till allmänheten om polisens tipstelefon och e-post låda där tips om till exempel langning, hembränning och narkotikahandtering tas emot.</p> <p>Kampanj mot langning ska genomföras i samband med större helger och lokala evenemang.</p>	<p>KS Drogsamordnare/Alkoholhandläggare</p> <p>Skolorna SN</p> <p>Polisen</p> <p>Drogsamordnare/alkoholhandläggare</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
Delmål 4 forts.				<p>Drogtester genomförs i olika sammanhang där misstanke om droganvändning förekommer.</p> <p>Drogtester genomförs vid lokala gym då misstanke om eller risk för droganvändning förekommer</p> <p>Stödja föräldrar i sin föräldraroll via studie-cirklar</p>	<p>Skolorna HSN (Primärvården) SN Lokala gym</p> <p>KS SN Studieförbund</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
<p>Delmål 5</p> <p>All servering och försäljning av alkohol och tobak ska ske på ett ansvarsfullt sätt.</p>	<p>Av ungdomarna i skolår 9 uppger 3 % att de själva köper sprit på restaurang eller liknande, och 4 % att de själva köper folköl i affär eller liknande</p>	<p>Färre ungdomar har möjlighet att köpa egen tobak och alkohol i butiker och serveringar.</p>	<p>Inga ungdomar uppger att de själva kunnat köpa sin tobak och alkohol.</p>	<p>Regelbunden årlig information om regelverken för utskänkning av alkohol och försäljning av folköl/tobak, samt tillsyn av att regelverken följs.</p>	<p>SN (Drogsamordnare/Alkoholhandläggare)</p>	
<p>Delmål 6</p> <p>Droger ska inte förekomma i arbetslivet</p>	<p>Droger på arbetsplatsen är oftast ett dolt problem och innebär risker för såväl den enskilde som för omgivningen,</p>	<p>Arbetsplatser ska upplevas som säkra och trygga genom att frågor om alkohol och droger hanteras och åtgärdas.</p> <p>Medvetenheten om drogproblem ökar bland arbetsledare/chefer.</p>	<p>Alkohol och drogproblem i samband med arbete minskar och de som behöver får stöd att upphöra med sitt missbruk.</p> <p>Inga olyckor etc. sker i arbetslivet på grund av inverkan av alkohol eller andra droger.</p>	<p>Företagen i kommunen och de fackliga organisationerna ges stöd i att upprätta ett förhållningssätt och en handlingsplan när det gäller hur drogfrågor kan hanteras.</p>	<p>Drogsamordnare/alkoholhandläggare Försäkringskassan</p> <p>KS (Personalavdelningen)</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljningsdatum
<p>Delmål 7</p> <p>Skapa och utveckla drogfria miljöer och alternativ där unga vistas.</p>	<p>Möjligheter till alternativa aktiviteter för ungdomar finns men kan utvecklas vidare.</p>	<p>I samverkan med ungdomarna och föreningar skapas fler "mötesplatser" och möjligheter till aktiviteter.</p>	<p>Mötesplatser för unga utvecklas i alla delar av kommunen med ambitionen om att det är öppet någonstans i kommunen varje kväll i veckan.</p> <p>Vid särskilda tillfällen anordnas evenemang för ungdomar i samverkan med ungdomarna själva.</p>	<p>Föreningsbidragen ska främja barn- och ungdomsverksamhet.</p> <p>Kulturutbudet för unga i kommunen breddas.</p> <p>Drogfria alternativ arrangeras för ungdomar vid större lokala evenemang (som till exempel Kanalyran och Kulturnatta).</p> <p>Mötesplatsen för ungdomar vid Rådaskolan vidareutvecklas.</p>	<p>KS Fritidskontoret</p> <p>KUN Kulturbruksstyrelsen</p> <p>KUN SN KS Kulturbruksstyrelsen Kanalyre-kommittén Elevråden</p> <p>KUN SN Frivilligorganisationer KS Elevråden</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
<p>Delmål 8</p> <p>Droger ska inte förekomma i trafiken.</p>	<p>Antalet som kör onyktra är förhållandevis högt i glesbyggdskommuner</p> <p>Antalet rattonykterhetsbrott år 2004 var 11st. (1489 prov varav 26 positiva)</p>	<p>Fler blir medvetna om riskerna att framföra fordon i samband med berusning.</p>	<p>Antalet rattonykterhetsbrott minskar.</p>	<p>Trafikkontroller ska genomföras inom ramen för SID - projektet (samverkansinsatser i Dalsland).</p> <p>Informationskampanj ska genomföras i samband med vägverkets årliga kampanj "Dont drink and drive".</p> <p>Möjligheten att införa "Skellefteåmodellen" utreds.</p>	<p>Polisen</p> <p>Polisen Vägverket KUN</p> <p>KS (Folkhälsosam- ordnaren)</p>	

TIDIGA INSATSER, VÅRD OCH BEHANDLING						
Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
<p>Delmål 9</p> <p>Genom samverkan mellan myndigheter tidigt upptäcka och snabbt reagera på barns och ungdomars beteende, såsom dålig självkänsla, skolk, missbruk eller brott.</p>	<p>Former för samverkan finns men kan och bör utvecklas vidare och tydliggöras.</p>	<p>Alla verksamheter upplever enighet om hur vi tidigt kan upptäcka och agera kring utsatta barn och ungdomar.</p>	<p>Det finns klart och tydligt beskrivna former för samarbete mellan olika verksamheter som möter barn och ungdomar.</p>	<p>Utveckla former i förskolan för hur barn med särskilda behov kan bemötas.</p> <p>Vidareutveckla samverkansformer mellan skolorna, socialtjänsten och polisen avseende åtgärder som ska vidtas vid misstanke om missbruk eller om en ungdom på annat sätt far illa.</p> <p>Utveckla samverkansformer för att snabbt kunna reagera på brott begångna av ungdomar och tydligt markera samhällets inställning.</p> <p>Medlingsverksamhet genomförs.</p>	<p>Primärvården (BVC och MVC) KUN och SN</p> <p>SN KUN Polisen</p> <p>Polis SN KUN</p> <p>SN</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
<p>Delmål 10</p> <p>Barn och unga som befinner sig "riskzon" ska få stöd och hjälp i sin situation.</p> <p>Delmål 11</p> <p>Tidigt upptäcka och snabbt reagera på överkonsumtion och missbruk bland vuxna.</p>	<p>Flertalet barn och ungdomar i missbruksmiljöer upplever sig ensamma i sin situation.</p> <p>Besvär, sjukdomsdiagnoser och sjukskrivningar är ofta drogrelaterade i större utsträckning än vad som antas. Det medför att patienter ofta behandlas utifrån fel orsaker.</p>	<p>Barn och ungdomar tillförsäkras möjligheten till stöd tillsammans med andra barn och unga i liknande situation.</p> <p>I Mellerud är de samlade verksamheterna bra på att tidigt upptäcka och ge ett adekvat stöd till personer med överkonsumtion eller missbruk.</p>	<p>Den grupp- och lägerverksamhet som byggts upp sedan tidigare fortgår och vidareutvecklas så att fler barn och unga får möjlighet att delta.</p> <p>Antalet diagnoser kring beroende/missbruk ökar då fler personer med överkonsumtion eller missbruk upptäcks.</p>	<p>Anordna regelbunden grupp- och lägerverksamhet för Barn och unga i missbruksfamiljer.</p> <p>Omhändertade berusade personer på allmän plats enligt LOB samt informera socialtjänsten.</p> <p>Utveckla användningen av screeningverktyg inom hälso- och sjukvården i syfte att tidigt upptäcka missbruksproblem.</p> <p>Använda motiverande samtalsmetodik vid riskkonsumtion av alkohol och tobak samt bruk av narkotika. Sprida kunskap om skadeverkningar av missbruk samt informera om de hjälpmöjligheter som finns.</p>	<p>SN KUN HSN (Primärvården, BUP)</p> <p>Polis</p> <p>HSN (Primärvården)</p> <p>HSN (Primärvård) SN (IFO)</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
<p>Delmål 12</p> <p>Restriktiv policy vid utskrivning av beroendeframkallande läkemedel.</p>	<p>Användningen av narkotikaklassade och beroendeframkallande läkemedel innebär alltid bedömningssvårigheter.</p> <p>Beroendet kan innebära att den enskilde börjar missbruka läkemedel.</p>	<p>Användningen av narkotikaklassade läkemedel sker på ett sådant sätt att ingen blir beroende i onödan.</p> <p>Förskrivningen av läkemedlen ska vara så säker att patienten inte kan komma över mer läkemedel än vad som är medicinskt nödvändigt</p>	<p>Antalet som är beroende av narkotikaklassade läkemedel minskar, då det finns bra rutiner för utskrivning av medicin som förhindrar felaktig användning av narkotikaklassade och beroendeframkallande läkemedel.</p>	<p>Narkotikaklassade läkemedel förskrivs på särskild blankett och ska när så är möjligt förskrivas av läkare med god kännedom om patienten.</p>	<p>Primärvård Vuxenpsykiatri</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
<p>Delmål 13</p> <p>Aktivt sörja för att den enskilde missbrukaren får den hjälp och vård som den behöver för att komma ifrån missbruket.</p>	<p>En begränsad samverkan i vårdkedjan gör att vårdinsatser ofta sker med begränsad flexibilitet och kommer till i sent skede, vilket antas begränsa effekterna av insatserna.</p>	<p>Vård, behandling och rehabiliteringsinsatser för missbrukare och storkonsumenter har utvecklats och förstärkts.</p>	<p>Fler missbrukare kommer från sitt beroende genom att insatser ges i ett tidigt skede och anpassas med flexibilitet efter den enskildes behov.</p>	<p>Upprätta en struktur för regelbunden samverkan mellan olika myndigheter i syfte att förbättra vårdkedjan.</p> <p>Gemensamma utbildningsinsatser genomförs för att nå en bättre samsyn och utveckla ett processinriktat arbetssätt i vårdkedjan.</p> <p>Upprätta en gemensam plan för arbetsformer och handläggningsrutiner i vårdkedjan (vem gör vad) där genusperspektivet ska tydliggöras</p>	<p>IFO Kommunpsyk. Polisen Primärvården Vuxenpsykiatri Kriminalvård Hemsjukvård Arbetsförmedling Försäkringskassa</p> <p>Socialnämnd (IFO) är sammankallande</p>	

Mål	Nuläge	Önskvärt resultat	Resultat/måluppfyllelse Mätbart/tidssatt	Åtgärder, särskilda insatser och nyckelhändelser	Ansvarig	Uppföljnings- datum
Delmål 13 forts.	<p>Avsaknaden av lokala förutsättningar för att möta målgruppen med tidigt och kontinuerligt stöd gör att vi tvingas anlita externa institutioner för insatser kring enskilda. Ett stöd som ofta innebär en högre kostnad.</p> <p>Resurserna för motivation och bearbetning före och efter externa insatser är begränsade, vilket ofta leder till en lägre "lyckandegrad" i det behandlingsarbete som utförs.</p>	Genom att kvalificerad vård och behandling erbjuds på "hemmaplan" minskar behovet av externa institutionsplaceringar.	Antalet institutionsplaceringar för missbruksvård minskar.	<p>Bedömning av behovet ska göras i samarbete med den enskilde. Kartlägningsverktyget Addis ska användas i syfte att kunna erbjuda den enskilde anpassade insatser och uppföljning. Anhöriga ska erbjudas möjlighet till stöd.</p> <p>Lämpliga insatser ska i första hand sökas inom kommunen. Tydliga beslut och avtal ska ligga till grund för insatsen.</p> <p>En långsiktigt inriktad eftervård ska finnas i kommunen, kopplad till externa behandlingsinsatser</p> <p>Möjligheterna att teckna ramavtal med behandlande institutioner i samverkan med andra kommuner utreds</p>	<p>SN Vuxenpsykiatri (i samband med dubbel-diagnos)</p> <p>SN</p> <p>SN</p> <p>SN (USD)</p>	